

Enligt sändlista

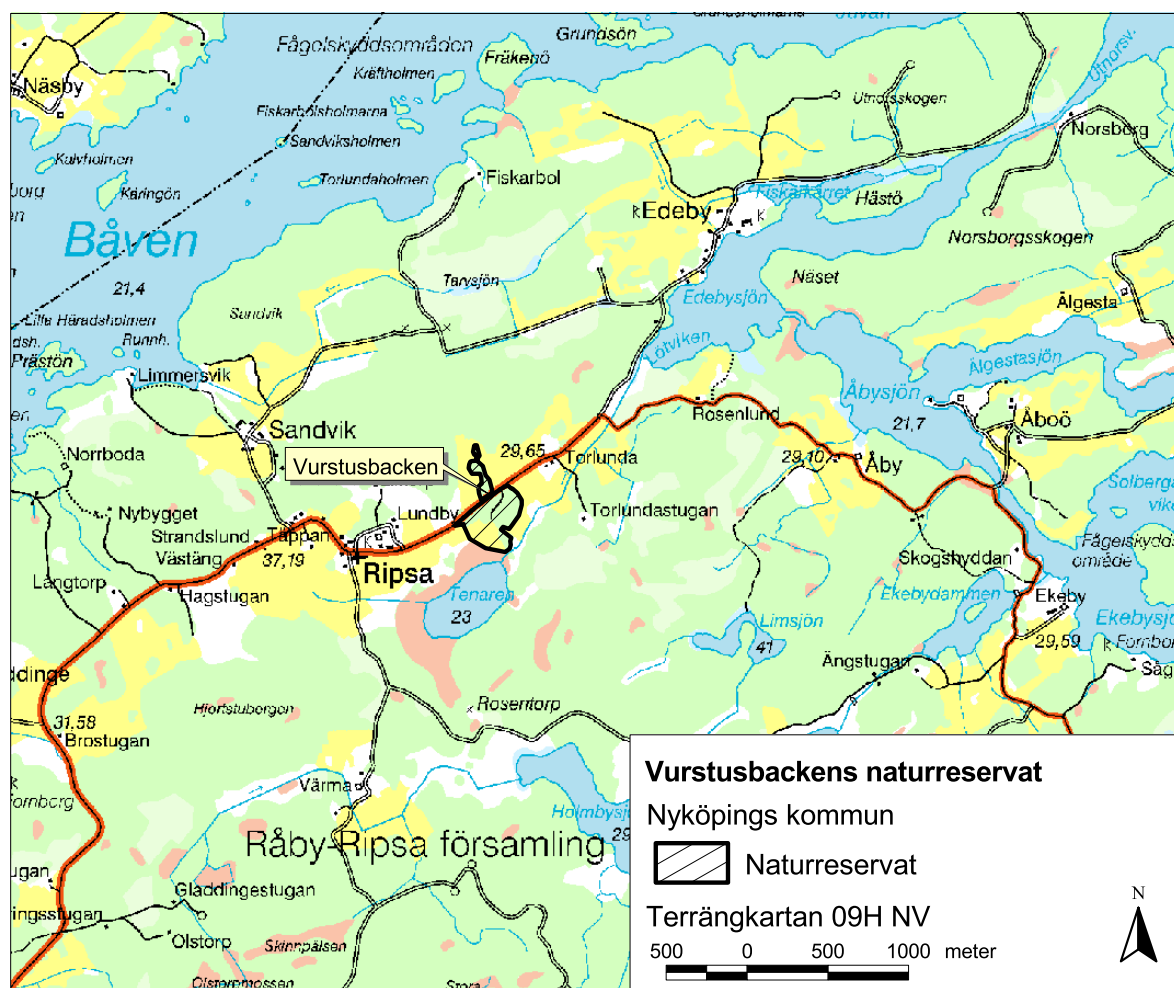
Bildande av Vurstusbackens naturreservat i Nyköpings kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Reservatets gränser utmärks i fält.

Reservatets namn skall vara *Vurstusbackens naturreservat*.

Översiktskarta

© Lantmäteriet, 2007. Ur Geografiska Sverigedata, 106-2004/188-D

Uppgifter om reservatet

<i>Objektnummer</i>	04-02-122
<i>Natura 2000-beteckning</i>	Vurstusbacken (SE 0220352)
<i>Län</i>	Södermanland
<i>Kommun</i>	Nyköping
<i>Socken</i>	Ripsa
<i>Lägesbeskrivning</i>	Området ligger ca 25 km norr om Nyköping och ca 12 km sydost om Sparreholm (fågelvägen)
<i>Terrängkartan</i>	09H NV
<i>Fastighetskartan</i>	097 83
<i>Areal</i>	11,1 ha, varav allt land
<i>Fastigheter</i>	Del av Ripsa-Edeby 2:6
<i>Nyttjanderätter/servitut</i>	Kraftledning, privaträttsligt avtal, Vattenfall Eldistribution AB, ej inskrivet i fastigheten
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen

Syfte

Syftet med Vurstusbackens naturreservat är att:

- Upprätthålla gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade naturtypen (trädklädd betesmark) och arterna så att området bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet och länet.
- Skydda och hävda en värdefull trädklädd betesmark med gamla och grova träd och bevara den mångfald av arter, främst vedinsekter, lavar och vedsvampar, som är knutna till de gamla träden.
- Ge möjligheter för allmänheten att se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter. Friluftslivet skall grunda sig på allemansrätten.

Beskrivning av reservatet

I Vurstusbackens naturreservat som ligger i Ripsa söder om Båven finner man en av traktens finaste bestånd av grova ekar. Den grövsta eken har en stamomkrets på drygt fem och en halv meter. Området ligger i centrala Södermanlands herrgårdsskapslandskap, en utpekad trakt med värdefulla lövskogar, bl.a. ekhagar med jätteträd. I jätteträden lever många sällsynta växter och djur, och att skydda och vårda ekmiljöerna är därför viktigt, bland annat med tanke på att arter ska kunna sprida sig mellan lämpliga livsmiljöer.

Reservatet består av två delar vilka skiljs åt av allmän väg nr 824. Troligen härrör sig namnet Vurstusbacken från att det har bott en knekt vid namn Vurster i ett torp som man fortfarande kan se resterna av i södra delen av området.

I de gamla ekarna har hittats fyra arter av vedinsekter som står på den så kallade rödlistan, vilket är en sammanställning över missgynnade och hotade arter. Två av dessa är brokig barksvartbagge och gulbent kamklobagge. Det är särskilt de grova, ihåliga ekarna med lös mulm som har en rik fauna. Området hyser också en rik spindelfauna bunden till lövskog. Även några ovanliga lavar och svampar har hittats på ekarna, bland annat korallticka, ox-tungsvamp, lunglav, almlav, gul dropplav, brun nållav och rödbrun blekspik.

I reservatet ingår lite gammal blandskog med ek, asp, gran och hassel vilken har stor rike-dom av gamla och döda träd. Här finns arter som är beroende av orörd gammal skog, till exempel ullticka som växer på döda granar.

Vurstusbacken tillhör EU:s nätverk av värdefulla naturområden, Natura 2000. Området har högsta klass i länsstyrelsens naturvårdsprogram och ligger innanför riksintresset "Båven-området" (naturvård och friluftsliv). I en insekts- och spindelinventering som genomförts i ett antal värdefulla naturområden i Nyköpings kommun bedömdes området ha högsta skyddsvärde.

Med sina vackra trädmiljöer och strövvänlighet har reservatet höga värden för friluftslivet. Belägenheten intill allmän väg gör reservatet lättillgängligt.

Förutsättningarna för att bevara värdena i reservatet anses vara goda om föreskrifterna efterlevs och skötsel sker i enlighet med skötselplanen. De grova ekarna behöver ljus och öppenhet och lämplig skötsel är betesdrift alternativt manuell röjning. Den gamla bland-skogen i öster ska lämnas orörd men betesdjur får gärna ströva i området.

Skälen för beslutet

Länsstyrelsen har funnit att området hyser naturtyper som ingår Natura 2000, EU:s nätverk av värdefulla naturområden, och som Sverige har ett ansvar att skydda. På grund av områ-dets höga naturvärden och behov av långsiktigt skydd bedöms ett förordnande som natur-reservat ge de bästa förutsättningarna att bevara området.

Länsstyrelsen finner i enlighet med 5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. att beslut om att avsätta området som naturreservat är väl förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Beslutet överensstämmer också med miljökvalitetsmålen "Levande skogar" och "Ett rikt odlingslandskap".

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 5, 6 och 30 § § miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att an-vända mark- och vattenområden

Det är förbjudit att inom reservatet

1. uppföra byggnad, mast eller annan anläggning.
2. anlägga väg, parkeringsplats, led eller spång.
3. anlägga luft- eller markledning.
4. uppföra stängsel eller hägnad annat än betesstängsel.

5. anordna upplag.
6. borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna (föreskriften skall ej utgöra hinder för underhållsrensning av befintliga diken i eller i anslutning till jordbruksmarken).
7. avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd (föreskriften skall ej hindra röjning av träd eller buskar som hindrar driften av intilliggande jordbruksmark).
8. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
9. framföra motordrivet fordon annat än
 - i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älgdragare eller motsvarande.
 - lättare jordbrukstraktor på den gamla vägen genom reservatets södra del.
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
11. kalka eller gödsla mark eller vatten.

Det är inte tillåtet att utan föregående samråd med länsstyrelsen

12. uppföra nya jaktorn eller röja siktgator för jakt.

Ovanstående förbud gäller inte i de fall ett befintligt jaktorn flyttas till ny plats. Ovanstående föreskrifter skall heller inte utgöra hinder för ledningshavaren att fälla träd och buskar, i skogsgatan samt utanför skogsgatan fälla för ledningen hinderliga eller för dess säkerhet farliga träd och buskar. Vidare äger ledningshavaren rätt att ta väg till ledningen och till att transportera virke så att fara för insektsangrep inte sker. Ledningshavaren äger, utan inledande samråd med länsstyrelsen, tillträde till ledningen för byggande, tillsyn, underhåll, reparation, ombyggnad och borttagande av ledningen.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning av informationstavlor.
3. Skötsel i form av huggning, röjning och betesdrift enligt fastställd skötselplan.
4. Undersökning av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C Föreskrifter enligt 7. kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudit att inom reservatet

1. framföra motordrivet fordon.
2. elda annat än på anvisad plats.
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
4. skada, plocka eller samla in växter eller växtdelar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåtet.
5. medföra okopplad hund annat än vid jakt.
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift.
7. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet.

Det är inte tillåtet att utan länsstyrelsens tillstånd

8. fånga och insamla ryggradslösa djur.

Föreskrifterna under A, B och C skall inte utgöra hinder för de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Andra föreskrifter som gäller för området

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar och föreskrifter för området. Av särskilt betydelse för syftena med reservatet är bl.a.:

Reservatet är ett Natura 2000-område och därför krävs enligt 7 kap 28a-b §§ MB tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i området.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § i förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

Ärendets handläggning

Dokumentation

Vurstusbacken har sedan länge varit känt för sina värdefulla ekbackar och området har genom åren uppmärksamats i många olika naturinventeringar. Bland annat ingår området i Klass-I objektet "Båven med omgivning", Sörmlands naturvårdsprogram och Riksintresset "Båven-området" för naturvård och friluftsliv. Här har även skogsstyrelsen registrerat två nyckelbiotoper och inventeringar har gjorts av vedinsekter och spindlar. Sedan år 2000 ingår Vurstusbacken i Natura 2000, EU:s nätverk över värdefulla naturområden. I tjänsteanteckning daterad 2007-01-23 (bilaga till överenskommelse med markägaren) framgår att länsstyrelsen har för avsikt att till Naturvårdsverket rapportera gränsändringar, s.k. teknisk ändring, avseende yttergränsen för Natura 2000 området. Avsikten är att avgränsningen för Natura 2000-området inte ska gå utanför reservatsgränsen.

Reservatsbildningen

Frågan om att skydda området som naturreservat togs upp med markägaren 2001. Länsstyrelsen gav 2002 Forum Fastighetsekonomi AB i uppdrag att utföra en värdering av det intrång som förslaget till reservatsföreskrifter skulle innebära för fastigheten. Markägaren har efter den förhandling som avslutades vintern 2007 fått ersättning för aktuellt intrång. Detta framgår av den överenskommelse som har upprättats mellan markägaren och staten.

Vid en intresseprövning mot enskilda intressen som länsstyrelsen har gjort enligt 7. kap. 25 § miljöbalken, bedöms att de inskränkningar som föreslås i enskilds rätt att använda mark eller vatten, inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Den 19 oktober 2007 skickade länsstyrelsen ut förslag till beslut och skötselplan på remiss till markägare, andra sakägare, Nyköpings kommun samt ideella föreningar. Alla som inkommit med yttranden har ställt sig positiva till förslaget. Länsstyrelsen har kompletterat handlingarna med en del historiska uppgifter som inkommit från Sörmlands museum. Efter

BESLUT

6(7)

Datum

Dnr

2007-12-10

511-4108-2002

föreskrifterna under A i beslutet har länsstyrelsen lagt in ett undantag för skötsel av den kraftledning som passerar reservatet. Detta för att tillmötesgå Vattenfall Eldistribution som i sitt yttrande hade synpunkter på deras möjlighet att sköta ledningen och ledningsgatan. I övrigt har smärre justeringar gjorts i skötselplanen.

Konsekvensbedömning av hur allemansrätten påverkas

Enligt 27 § verksförordningen (1995:1322) skall länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna som riktar sig till allmänheten. Föreskrifterna innebär vissa vistelsebestämmelser för allmänheten i området. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppstår. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att påverkan på allmänhetens friluftsliv är mycket begränsad. De föreslagna föreskrifterna bedöms inte medföra några kostnader av betydelse för vare sig allmänheten, markägarna eller kommunen. Kostnaden för skötsel och skyltning finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslutande i detta ärende har varit landshövding Bo Könberg. I den slutliga handläggningen har enhetschef Greger Nordlöf samt naturvårdshandläggarna Camilla Ährlund, Bo Westman och Trine Haugset deltagit, den sistnämnda som föredragande.

Bo Könberg
Landshövding

Trine Haugset
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar
4. Fastighetsförteckning

Sändlista

Edeby-Ripsa Skogsförvaltning AB
Vattenfall Eldistribution AB
Nyköpings kommun
Skogsstyrelsen, Region Svea, Nyköping
Vägverket, region Mälardalen
Naturvårdsverket

BESLUT

7(7)

Datum

Dnr

2007-12-10

511-4108-2002

Riksantikvarieämbetet
Lantmäteriverket i Gävle
Lantmäteriet i Nyköping
Naturskyddsföreningens länsförbund i Sörmland
Naturskyddsföreningen – Södra Sörmland
Södermanlands Orienteringsförbund
Sörmlands Museum
Föreningen Södermanlands Ornitologer
Föreningen Södermanlands Entomologer
Botaniska Sällskapet i Stockholm